

Działalność finansowa Europejskiego Banku Inwestycyjnego – sprawozdanie roczne za 2019 r.

Na lipcowej sesji plenarnej Parlament ma głosować nad sprawozdaniem Komisji Budżetowej z działalności finansowej Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) w 2019 r. W sprawozdaniu podkreślono między innymi, że EBI musi skupić się w większym stopniu na klimacie, digitalizacji i sprawiedliwej transformacji; dalej inwestować w UE i poza nią; udzielać stałego wsparcia małym i średnim przedsiębiorstwom (MŚP) oraz spółkom o średniej kapitalizacji oraz zapewnić lepsze zarządzanie i większą przejrzystość.

Europejski Bank Inwestycyjny: Informacje ogólne

EBI jest [bankiem publicznym](#) UE zajmującym się długoterminowym finansowaniem, największym na świecie wielostronnym kredytobiorcą i kredytodawcą oraz jednym z głównych uczestników projektów w dziedzinie klimatu. Udziela porad eksperckich i pożyczek na realizację projektów sektora publicznego i prywatnego na całym świecie w celu ożywienia gospodarki, tworzenia miejsc pracy i wspierania spójności. EBI przyczynia się do realizacji kluczowych priorytetów związanych z infrastrukturą, MŚP, innowacjami i klimatem na świecie. Zobowiązał się przeznaczać 50 % swojego finansowania na działania w dziedzinie klimatu począwszy od 2025 r., co powinno odblokować inwestycje o wartości ponad [1 bln EUR w najbliższych dziesięciu latach](#). Jego celem jest uwzględnianie działań w dziedzinie klimatu w głównym nurcie polityki oraz dostosowanie do [porozumienia paryskiego](#) w sprawie zmiany klimatu i do [celów zrównoważonego rozwoju ONZ](#).

EBI posiada trzy organy zarządzające: Rada Gubernatorów, Rada Dyrektorów i Komitet Zarządzający. Jego działalność kontroluje niezależny Komitet Kontroli i Audytu, a jego finansowanie pochodzi z [zasobów własnych](#) i międzynarodowych rynków kapitałowych. Utrzymuje on [rating kredytowy AAA](#), który pozwala mu przyciągać na opłacalnych warunkach fundusze na działalność pożyczkową. EBI wykorzystuje szeroką gamę instrumentów, a finansowanie, którego udziela, można łączyć z finansowaniem z innych źródeł UE, w tym z budżetu UE.

EBI i [Europejski Fundusz Inwestycyjny](#) (EFI), czyli partnerstwo publiczno-prywatne specjalizujące się w poprawie dostępu MŚP do finansowania, tworzą grupę EBI. W ramach [planu inwestycyjnego dla Europy](#) grupa EBI i Komisja Europejska uruchomiły program gwarancji – [Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych](#) (EFIS) – aby pomóc przezwyciężyć lukę inwestycyjną w UE. Dzięki gwarancji z budżetu unijnego EFIS umożliwia EBI inwestowanie w bardziej ryzykowne, innowacyjne projekty; ponadto EFIS zamierza odblokować do końca 2020 r. dalsze inwestycje o wartości co najmniej 500 mld EUR.

Sprawozdanie z działalności i sprawozdanie finansowe EBI za 2018 r.

Każdego roku EBI wydaje [pakiet sprawozdań](#) podsumowujących jego działalność w zakresie udzielania i zaciągania pożyczek oraz zakres geograficzny tych działań. Ze [sprawozdania z działalności w 2018 r.](#) wynika, że w 2018 r. EBI przekroczył swoje cele dotyczące zatrudnienia i wzrostu gospodarczego, określone w planie inwestycyjnym dla Europy, a ponadto dotarł do nowych partnerów i badał nowe pomysły. Analiza ekonomiczna EBI pokazuje, że EFIS wywarł istotny długoterminowy wpływ na regiony objęte polityką spójności, zwiększając ich konkurencyjność i szanse na wzrost gospodarczy.

W [sprawozdaniu finansowym za 2018 r.](#) przedstawiono sytuację finansową EBI i grupy EBI. W sprawozdaniu stwierdzono, że w ciągu 60 lat istnienia (rocznica ta przypadła na rok 2018) EBI stał się światowym liderem w dziedzinach takich jak finansowanie działań związanych z klimatem, innowacje i główna infrastruktura oraz pozostaje wierny swojej głównej misji. Przez te kilkadziesiąt lat EBI udzielił finansowania na łączną kwotę ponad 1 bln EUR, która z kolei przyczyniła się do uruchomienia inwestycji o wartości do 3 bln EUR. W sprawozdaniu zwrócono uwagę na znaczenie EBI we wdrażaniu planu inwestycyjnego dla Europy, a zwłaszcza EFIS. W 2018 r. EFIS przekroczył pierwotny cel inwestycyjny wynoszący 315 mld EUR; w rezultacie jego potencjał zwiększono do inwestycji o łącznej wartości 500 mld EUR, a okres działania przedłużono do końca 2020 r. Według szacunków EBI i Wspólnego Centrum Badawczego Komisji działania EFIS przyczyniły się do stworzenia ponad 750 000 miejsc pracy i zwiększenia unijnego PKB o 0,6 %, a do końca 2020 r. obie te wartości będą dalej rosły.

Z informacji EBI wynika, że w 2018 r. miał on dobre wyniki finansowe, ukończył program finansowania zgodnie z planem i osiągnął nadwyżkę netto w wysokości 2,3 mld EUR (o 16,6 % mniej niż w 2017 r.). Zgromadził też równowartość 60 mld EUR na międzynarodowych rynkach kapitałowych, co jest ogólnie wynikiem porównywalnym z 2017 r. Geograficzny podział inwestorów pozostał zasadniczo stabilny i byli to głównie inwestorzy europejscy (70 %). Nowe umowy opiewały na 55,6 mld EUR, z czego 86 % dotyczyło projektów w UE (90 % w 2017 r.). EBI pozostał

największym emitentem ponadnarodowych obligacji ekologicznych, a w ciągu całego roku wyemitował obligacje na rzecz uwrażliwiania na kwestie dotyczące klimatu o wartości 4 mld euro. We wrześniu 2018 r. wyemitował pierwsze obligacje na rzecz uwrażliwiania na kwestie dotyczące zrównoważonego rozwoju na kwotę 500 mln EUR, których termin wykupu przypada na maj 2026 r. Operacje EBI poza UE są głównie objęte gwarancjami wynikającymi z [upoważnienia EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich \(ELM\)](#). W 2018 r. Parlament i Rada uzgodniły [zwiększenie ogólnej gwarancji](#) o dodatkowe 5,3 mld EUR, aby umożliwić finansowanie na podstawie ELM na kwotę 32,3 mld EUR w latach 2014–2020.

W związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa z UE i koniecznością zabezpieczenia wymogów kapitałowych EBI Rada Dyrektorów zaproponowała [szereg środków](#) mających na celu zastąpienie kapitału Zjednoczonego Królestwa oraz zmianę statutu EBI. W [planie operacyjnym na 2019 r.](#) EBI zobowiązuje się do wydajnego inwestowania i ukierunkowania działań o dużym oddziaływaniu, aby wyeliminować luki rynkowe.

Stanowisko Parlamentu Europejskiego

EBI informuje Parlament Europejski o szczegółach swoich działań w sprawozdaniach rocznych, podczas wysłuchań ad hoc i w odpowiedziach na wnioski o udzielenie informacji. Co roku Parlament Europejski dokonuje przeglądu działalności EBI i omawia jego sprawozdanie na posiedzeniu plenarnym, na które zazwyczaj zaprasza prezesa EBI. Na lipcowej sesji plenarnej Parlament ma głosować nad sprawozdaniem Komisji Budżetowej (BUDG) z działalności finansowej EBI w 2019 r.

Roczne sprawozdanie komisji BUDG z działalności finansowej EBI w 2019 r.

W marcu 2020 r. Komisja Budżetowa przyjęła [sprawozdanie](#) z działalności finansowej EBI w 2019 r., a Komisja Gospodarcza i Monetarna sporządziła [opinię](#) zgodnie z art. 57 (procedura obejmująca zaangażowane komisje). W swoim sprawozdaniu komisja BUDG wskazuje na potrzebę zwiększenia inwestycji w UE; skupienia się w większym stopniu na klimacie i digitalizacji, MŚP i spółkach o średniej kapitalizacji; dalszego udzielania pożyczek poza UE oraz zapewnienia lepszego zarządzania i większej przejrzystości. W sprawozdaniu podkreślono w szczególności kluczową rolę EBI w realizacji celów [Europejskiego Zielonego Ładu](#) i [mechanizmu sprawiedliwej transformacji](#), polegających na zebraniu odpowiednio 1 mld EUR i 100 mln EUR na inwestycje, przy jednoczesnym dopilnowaniu, by w wyniku przejścia na gospodarkę neutralną pod względem emisji nikt nie został pominięty.

W sprawozdaniu stwierdza się, że w 2018 r. EBI zainwestował 64 mld EUR w 854 projekty, oraz podkreśla się potrzebę bardziej zrównoważonego podziału geograficznego finansowania ze szczególnym uwzględnieniem regionów słabiej rozwiniętych. W sprawozdaniu zaleca się EBI większe ukierunkowanie na klimat i wzywa się go do przyjęcia planu działania, który pozwoli dopilnować, by do 2025 r. wartość pożyczek na działania w dziedzinie klimatu stanowiła 50 % wszystkich pożyczek. Autorzy sprawozdania z zadowoleniem przyjmują fakt, że 29 % pożyczek udzielonych przez EBI w 2018 r. było związanych z klimatem. W sprawozdaniu z zadowoleniem przyjęto nową [strategię EBI w dziedzinie klimatu i politykę udzielania pożyczek w dziedzinie energii](#), lecz z ubolewaniem odniesiono się do faktu, że do końca 2021 r. mają zastosowanie wyjątki w odniesieniu do zatwierdzania projektów gazowych i że ma być kontynuowane wsparcie dla projektów gazowych planowanych w odniesieniu do transportu gazów niskoemisyjnych. W sprawozdaniu wzywa się również do pełnego włączenia Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego do wszystkich środków związanych z klimatem. Z zadowoleniem przyjęto nową metodologię EBI dotyczącą oceny śladu węglowego i wezwano do jej systematycznego wdrażania. W sprawozdaniu wyrażono oczekiwanie, że do końca 2020 r. wszyscy pośrednicy opracują plan dekarbonizacji, co jest niezbędne, by mogli otrzymywać dalsze finansowanie. W sprawozdaniu zaapelowano o nową politykę finansowania transportu w celu dekarbonizacji sektora transportu w UE do 2050 r., a także o zobowiązanie EBI do zaprzestania finansowania projektów, które są niezgodne z zasadą ochrony różnorodności biologicznej.

W sprawozdaniu z zadowoleniem przyjmuje się zdecydowane wsparcie finansowe EBI dla MŚP (inwestycje na kwotę 23,27 mld EUR przyniosły korzyści 374 000 MŚP) i zachęca się EBI do dalszego ułatwiania dostępu do finansowania. Jeżeli chodzi o udzielanie pożyczek poza UE, w sprawozdaniu wzywa się EBI do utrzymania wiodącej roli w tym zakresie i odnotowuje się, że kwota umów o finansowanie związane z klimatem, podpisanych w latach 2014–2018, wykracza poza cel ELM na poziomie 25 %. W sprawozdaniu wyrażono obawy, że 40 % operacji objętych ELM odbywa się przy udziale pośredników finansowych, podczas gdy widoczny jest brak kontroli nad funduszami, którymi zarządzają. W sprawozdaniu wzywa się również EBI do przyjęcia kompleksowej strategii w zakresie praw człowieka mającej zastosowanie do jego działań zewnętrznych. Ponadto zachęca się EBI do zwiększenia przejrzystości wobec innych instytucji, w szczególności Parlamentu, do ścisłej współpracy z Europejskim Urzędem ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych i nową Prokuraturą Europejską oraz do poddania się pełnej kontroli przez Trybunał Obrachunkowy.

Sprawozdanie z własnej inicjatywy: [2019/2126\(INI\)](#); Komisja przedmiotowo właściwa: BUDG; Sprawozdawca: David Cormand (Verts/ALE, Francja).

